

Brüsszel, 2019.5.22.
COM(2019) 206 final

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

**a Romániának, Olaszországnak és Ausztriának szóló segítségnyújtás céljából az Európai
Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Ez a határozat az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) 293 551 794 EUR összegű igénybevételét fedezi, azzal a céllal, hogy támogatást nyújtsanak Románia, Olaszország és Ausztria részére az ezen országokban 2018 folyamán bekövetkezett katasztrófák miatt. A javaslatot kísérő 3/2019. sz. költségvetés-módosítási tervezetben¹ a Bizottság javasolja a szükséges kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok beállítását a 2019. évi általános költségvetésbe.

2. INFORMÁCIÓK ÉS FELTÉTELEK

2.1. Románia – áradás az északkeleti régióban 2018 nyarán

2018. június közepétől augusztus elejéig Románia északkeleti régióját ismétlődő súlyos esőzések és az ezt követő kiterjedt áradások sújtották, amelyek jelentős károkat okoztak az infrastruktúrában és a háztartásokban, valamint a mezőgazdaságban.

- (1) Románia 2018. szeptember 7-én – az első károktól számított 12 hetes határidőn belül – az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be. A kérelem az áradások által leginkább sújtott északkeleti régióra korlátozódott, ahol az első károkat június 16-án vették nyilvántartásba. Kérelmükben a román hatóságok bejelentették, hogy hamarosan aktualizált változatot küldenek, mivel az áradás hosszú időtartama miatt a kárfelmérés még nem fejeződött be.
- (2) A katasztrófa természeti eredetű.
- (3) A kérelmet a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt „regionális természeti katasztrófára” vonatkozó kritériumok alapján terjesztették elő. A román hatóságok a szeptember 7-én benyújtott első kérelmükben 196,8 millió EUR-ra becsülték a teljes közvetlen kárt. Mivel ez az összeg az érintett északkeleti NUTS 2 szintű régió GDP-jének csupán 1,24 %-át teszi ki, az első kérelem nem teljesítette az EUSZA igénybevételéhez előírt lényeges feltételt, és ezért nem lett volna jogosult a Szolidaritási Alapból származó hozzájárulásra.
- (4) A román hatóságok a korábban bejelentettek szerint 2018. október 9-én módosított kérelmet nyújtottak be, amelyben a teljes közvetlen kár most már 327,7 millió EUR volt. Ez az összeg a regionális GDP 2,07 %-át teszi ki, és így meghaladja a regionális GDP 1,5 %-ában előírt küszöbértéket (vagyis az északkeleti régió esetében 238 millió EUR-t).
- (5) A Bizottság elemezte a módosított román kérelmet, és még mindig számos következetlenséget tárt fel. A Bizottság ezért pontosítást kért a román hatóságoktól, amelyet 2018. december 14-én nyújtottak be.

¹ COM(2019) 205, 2019.5.22.

- (6) Kérelmükben a román hatóságok részletesen ismertetik a katasztrófa hatását. Június közepétől augusztus elejéig a súlyos esőzések ismétlődő hullámai áradásokat és jelentős károkat okoztak az infrastruktúrában, a mezőgazdaságban és a háztartásokban az északkeleti régió mind a hat megyéjében, különösen Neamtban, Bákóban és Suceavában. Károkat szenvedtek a védőgátak és töltések a belvízi vízfolyásokon, több mint 4 000 kilométernyi (országos és helyi) út és utca, a hidak, a szennyvíztelepek és csatornahálózatok, a villamosenergia- és gázelosztás, az ivóvíz- és öntözőrendszerek, 32 iskola és egyéb középületek.
- (7) A román hatóságok a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések elszámolható költségeit 294 millió EUR-ra becsülték és intézkedéstípusokra bontották. A legnagyobb részt (több mint 154 millió EUR) a védelmi infrastruktúra (gátak) biztosításának költségei teszik ki, amelyet a közlekedési infrastruktúra helyreállításának több mint 127 millió EUR összegű költségei követnek.
- (8) Románia nem kérte előleg kifizetését.
- (9) A román hatóságok megerősítették, hogy az elszámolható költségeknek nincs biztosítási fedezete.
- (10) Az érintett régió az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) (2014–2020) szerinti „kevésbé fejlett régióknak” minősül. A román hatóságok kérelmükben nem jelezték a Bizottságnak, hogy az esb-alapok programjaiból forrásokat szándékoznak átcsoportosítani helyreállítási intézkedésekre.
- (11) Románia nem aktiválta az uniós polgári védelmi mechanizmust.
- (12) A katasztrófakockázat-megelőzésre és -kezelésre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása tekintetében jelenleg nincs folyamatban kötelezettségszegési eljárás az országgal szemben.

2.2. Olaszország – szélsőséges időjárási események 2018 őszén

2018. októberben és november elején az olasz régiók többségét az északi alpesi területektől egészen Szicíliáig ismétlődő súlyos esőzés és erős szél sújtotta, amely áradásokat és földcsuszamlásokat okozott. A közelmúltban így ez lett a legpusztítóbb őszi időszak, amely számos halálos áldozattal és jelentős fizikai károkkal járt.

- (1) Olaszország 2018. december 20-án – az október 2-án észlelt első károkat követő 12 hetes határidőn belül – a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be. Olaszország 2019. március 27-én saját kezdeményezésére aktualizált információkat nyújtott be, amelyek az érintett régiók közül háromra vonatkozóan magasabb kárbecslést tartalmaztak.
- (2) A katasztrófa természeti eredetű.
- (3) A kérelmet a rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében foglalt „regionális természeti katasztrófára” vonatkozó kritériumok alapján terjesztették elő. Az olasz hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 6,6 milliárd EUR-ra becsülik (aktualizált összeg). Ez az összeg az Olaszországra alkalmazandó 3,4 milliárd EUR összegű küszöbérték több mint 192 %-át teszi ki.

- (4) Kérelmükben az olasz hatóságok részletesen ismertetik a közelmúlt legsúlyosabb őszi idényét eredményező szélsőséges időjárási események által okozott pusztítás jellegét és nagyságrendjét. A jelentések szerint 34-en életüket veszítették, egy személy pedig eltűnt. A katasztrófa északon és délen is szinte az összes olasz régiót érintette, köztük a következőket: Friuli-Venezia Giulia, Trento és Bolzano/Bozen autonóm megyék, Liguria, Lombardia, Toszkána, Emilia-Romagna, Lazio, Campania, Calabria, Szicília, Szardínia és mindenekelőtt Veneto régió. Valle d'Aosta és Abruzzo kevesebb kárt jelentett.
- (5) A katasztrófa a földcsuszamlások és kidőlt fák révén jelentős fennakadásokat okozott különösen az állami, regionális, tartományi és önkormányzati szintű úthálózatban, és számos elszigetelt hegyvidéki és part menti önkormányzatot vágott el a külvilágtól. A legtöbb régiót vízelvezetési zavarok, lejtő- és földcsuszamlások, valamint árvizek sújtották. Az iskolák és egyéb közszolgáltatások működtetése megszakadt. A 200 km/h sebességig terjedő szellőkések jelentős károkat okoztak az erdőkben (mintegy 8,5 millió köbméter faanyag), és súlyos következményekkel jártak a faiparban és a turizmusban (liftek, kunyhók stb. semmisültek meg). Különösen Venetóban mintegy 130 Natura 2000 védett terület szenvedett károkat több mint 414 000 hektárnyi földterületen. A jelentések szerint a víz szinte valamennyi régióban köz- és magánépületeket árasztott el. A szennyvíztisztító-telepek működése leállt. A villamosenergia- és gázhálózatok működése megszakadt.
- (6) A Bizottság elemzése szerint a kérelem tárgyát képező időszakban az időjárási események meteorológiai és hidrológiai szempontból egyetlen eseménynek tekinthetők. Az olasz hatóságok által bejelentett károk földrajzi kiterjedése és nagyságrendje a Kopernikustól lekért műholdas katasztrófaterképek és a European Severe Storms Laboratory (az európai viharkutató hálózat) adatbázisa alapján megalapozottnak tűnik.
- (7) Olaszország a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések elszámolható költségeit 1 700 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. Az elszámolható költségek legnagyobb részét (több mint 810 millió EUR) a védelmi infrastruktúra biztosításának költségei teszik ki. A második legnagyobb részt az infrastruktúra helyreállítási költségei teszik ki, több mint 478 millió EUR összegben.
- (8) Olaszország nem kérte előleg kifizetését.
- (9) Az olasz hatóságok megerősítették, hogy az elszámolható költségeknek nincs biztosítási fedezete.
- (10) Három érintett régió (Calabria, Campania és Szicília) az esb-alapok (2014–2020) szerinti „kevésbé fejlett régióknak”, két régió (Abruzzo és Szardínia) „átmeneti régióknak”, a többi kilenc pedig „fejlettebb régióknak” minősül. Az olasz hatóságok nem jelezték a Bizottságnak, hogy az esb-alapok programjaiból forrásokat szándékoznak átcsoportosítani helyreállítási intézkedésekre.
- (11) Olaszország nem kérelmezte az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválását, de a közös veszélyhelyzeti kommunikációs és tájékoztatási rendszeren (CECIS) keresztül tájékoztatta az Európai Veszélyhelyzet-reagálási Központot (ERCC).
- (12) A katasztrófakockázat-megelőzésre és -kezelésre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása tekintetében jelenleg nincs folyamatban kötelezettségzegési eljárás az országgal szemben.

2.3. Ausztria – szélsőséges időjárási események 2018 őszén

A 2018. október végén Olaszországot sújtó meteorológiai jelenségek több alpesi/déli régiót, különösen Karintiát és a kelet-tiroli régiót is érintették.

- (1) Ausztria 2019. január 14-én – a 2018. október 28-án észlelt első károkat követő 12 hetes határidőn belül – a Szolidaritási Alapból nyújtandó hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be. Ausztria 2019. február 20-án saját kezdeményezésére aktualizált információkat nyújtott be, amelyek az érintett régiókra vonatkozóan kissé magasabb kárbecslést tartalmaztak.
- (2) A katasztrófa természeti eredetű.
- (3) Az osztrák hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 326,2 millió EUR-ra becsülik. Ez az összeg jóval kisebb az Ausztriára 2018-ban alkalmazandó 2,1 milliárd EUR összegű, jelentős katasztrófára vonatkozó küszöbértéknél. Az összeg az ún. regionális katasztrófára vonatkozó küszöbértéknél, vagyis az érintett régiók kárányával súlyozott regionális bruttó hazai termék 1,5 %-ánál is alacsonyabb. A rendelet feltételei szerint a katasztrófa sem „jelentős természeti katasztrófának”, sem „regionális természeti katasztrófának” nem minősül. Mivel azonban a katasztrófát ugyanazok az időjárási körülmények okozták, mint az olaszországi jelentős katasztrófát, az osztrák hatóságok kérelmüket a rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében meghatározott „szomszédos országra vonatkozó rendelkezés” értelmében nyújtották be, amely szerint a Szolidaritási Alapból támogatás nyújtható egy támogatható államban bekövetkezett olyan természeti katasztrófa esetében is, amely egy szomszédos támogatható államban is bekövetkezett jelentős természeti katasztrófa.
- (4) Az osztrák hatóságok benyújtották a katasztrófa hatásának részletes leírását. A legnagyobb kár a legdélibb osztrák tartományban, Karintiában és a szomszédos kelet-tiroli tartományban következett be; mindkettő Olaszországgal határos alpesi terület. A korai árvíz-előrejelző rendszernek, a lakosság számára kibocsátott figyelmeztetéseknek és a polgári védelmi erők gyors beavatkozásának köszönhetően senki sem sérült meg, illetve senki sem vesztette életét. Elővigyázatossági intézkedésként számos települést evakuáltak. A 130 km/h sebességet is elérő széllel járó súlyos esőzések és viharok miatt azonban a víz épületeket árasztott el, jelentős járulékos károk keletkeztek az erdőkben, a földcsuszamlások pedig utakat vágtak el és áramkimaradást okoztak. Több napon át a veszélyhelyzeti szolgálatok – köztük a hadsereg – több mint 7 000 tagja és öt helikopter vett részt az intézkedésekben.
- (5) Ausztria a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések elszámolható költségeit 214,5 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. Az elszámolható költségek legnagyobb részét (több mint 85 millió EUR) a védelmi infrastruktúra (folyami töltések) biztosításának költségei teszik ki. A második legnagyobb részt a talajerózió elleni intézkedések teszik ki, több mint 72 millió EUR összegben.
- (6) Az osztrák hatóságok nem kérték előleg kifizetését.
- (7) Az osztrák hatóságok megerősítették, hogy az elszámolható költségnek nincs biztosítási fedezete.

- (8) Az érintett régiók az európai strukturális és beruházási alapok (2014–2020) szerinti „fejlettebb régióknak” minősülnek. Kérelmükben az osztrák hatóságok jelezték, hogy a véderdők újratelepítése érdekében forrásokat szándékoznak felhasználni az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap által finanszírozott osztrák vidékfejlesztési programból.
- (9) Ausztria nem kérelmezte az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválását.
- (10) A katasztrófakockázat-megelőzésre és -kezelésre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása tekintetében jelenleg nincs folyamatban kötelezettségszegési eljárás az országgal szemben.

2.5. Következtetés

A fenti indokok alapján Románia, Olaszország és Ausztria kérelme megfelel az EUSZA igénybevételéhez előírt rendeleti feltételeknek.

3. FINANSZÍROZÁS AZ EUSZA 2019. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI JUTTATÁSAIBÓL

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2013. december 2-i 1311/2013/EU, Euratom tanácsi rendelet² (a továbbiakban: a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet) és különösen annak 10. cikke – 2011. évi áron – évi 500 000 000 EUR-s felső határig engedélyezi az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételét. Az EUSZA igénybevételének módozatait az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyveletről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, 2013. december 2-i intézményközi megállapodás³ (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás) 11. pontja határozza meg.

Mivel az EUSZA létrehozásának meghatározó oka a szolidaritás, a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a támogatást progresszív alapon kell nyújtani. Ez azt jelenti, hogy – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – az EUSZA igénybevételét kiváltó „jelentős természeti kár” küszöbértékét (azaz a 2011. évi áron számított GNI 0,6 %-a, illetve 3 milliárd EUR közül az alacsonyabbik összeget) meghaladó kárrészre magasabb támogatási intenzitást kell alkalmazni, mint a küszöbérték alatti kárrészre. A jelentős katasztrófák esetén odaítélt támogatás meghatározásához eddig a küszöbérték alatt a teljes közvetlen kár 2,5 %-át, a küszöbérték feletti részre pedig a teljes közvetlen kár 6 %-át használták. A regionális katasztrófák és a „szomszédos országokra” vonatkozó rendelkezés alapján elfogadott katasztrófák esetében az arány 2,5 %.

A hozzájárulás nem haladhatja meg a támogatható intézkedések becsült összes költségét. A támogatást az EUSZA-ról szóló 2002–2003-as éves jelentésben meghatározott, és a Tanács és az Európai Parlament által elfogadott módszer alapján számítják ki.

A Románia, Olaszország és Ausztria által benyújtott kérelmek alapján az EUSZA-ból nyújtandó támogatás a keletkezett teljes közvetlen kár becsült összértéke alapján a következő:

² HL L 347., 2013.12.20., 884. o.

³ HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

Tagállam	A katasztrófa minősítése	Teljes közvetlen kár (millió EUR)	A „jelentős katasztrófa” küszöbértéke (millió EUR)	A küszöbérték alatti közvetlen kár 2,5 %-a (EUR)	A küszöbérték feletti közvetlen kár 6 %-a (EUR)	A javasolt támogatás teljes összege (EUR)	Kifizetett előlegek (EUR)
ROMÁNIA	Regionális (2. cikk, (3) bekezdés)	327,692	986,378	8 192 300	–	8 192 300	0
OLASZORSZÁG	Országos (2. cikk, (2) bekezdés)	6 630,276	3 446,057	86 151 425	191 053 170	277 204 595	0
AUSZTRIA	Szomszédos ország (2. cikk, (4) bekezdés)	326,196	2 118,701	8 154 899	–	8 154 899	0
ÖSSZESEN						293 551 794	0

A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 10. cikkének (1) bekezdésével összhangban az EUSZA igénybevételére rendelkezésre álló teljes összeg 2019 elején 851 082 072 EUR volt: az 585 829 691 EUR összegű 2019. évi költségvetési juttatásnak, valamint a 2018. évi költségvetési juttatásból fel nem használt és 2019-re átvitt 265 252 381 EUR-nak az összege.

2019 e szakaszában 704 624 649 EUR vehető igénybe, ugyanis az EUSZA igénybevételére 2019 elején rendelkezésre álló teljes összegből (851 082 072 EUR) vissza kell tartani 146 457 423 EUR-t, mivel a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 10. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az adott évi költségvetési juttatás 25 %-ának október 1-jén még rendelkezésre kell állnia.

Az EUSZA finanszírozásának összefoglaló táblázata	Összeg EUR
2019-re átvitt 2018. évi költségvetési juttatás	265 252 381
2019. évi költségvetési juttatás	585 829 691

Rendelkezésre álló teljes összeg 2019 elején	851 082 072
Mínusz a 2019. évi költségvetési juttatás visszatartott 25 %-a	-146 457 423

Jelenleg rendelkezésre álló maximális összeg (2018.+2019. évi költségvetési juttatás)	704 624 649
A Románia, Olaszország és Ausztria részére nyújtandó javasolt támogatás teljes összege	-293 551 794

2019. október 1-jéig rendelkezésre álló fennmaradó összegek	411 072 855

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

a Romániának, Olaszországnak és Ausztriának szóló segítségnyújtás céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybeviteléről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre⁴ és különösen annak 4. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemlről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, 2013. december 2-i intézményközi megállapodásra⁵ és különösen annak 11. pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: az alap) célja, hogy az Unió gyors, hatékony és rugalmas módon legyen képes a veszélyhelyzetekre reagálni és kifejezni szolidaritását a katasztrófa sújtotta régiók lakosságával.
- (2) Az alap éves maximális összege (2011-es árakon számítva) az 1311/2013/EU, Euratom tanácsi rendelet⁶ 10. cikkében meghatározottaknak megfelelően 500 000 000 EUR.
- (3) Románia a jelentős áradásokat okozó szélsőséges időjárási események miatt 2018. szeptember 7-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevitelére.
- (4) Olaszország a szélsőséges időjárási események miatt 2018. december 20-án kérelmet nyújtott be az alap igénybevitelére.
- (5) Ausztria a szélsőséges időjárási események miatt 2019. január 14-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevitelére.
- (6) Románia, Olaszország és Ausztria kérelmei eleget tesznek az alapból származó pénzügyi hozzájárulás meghatározására vonatkozóan a 2012/2002/EK rendelet 4. cikkében megállapított követelményeknek.
- (7) Az alapot tehát a Romániának, Olaszországnak és Ausztriának nyújtandó pénzügyi hozzájárulás érdekében igénybe kell venni.
- (8) Az alap igénybeviteléhez szükséges idő minimálisra csökkentése érdekében ez a határozat az elfogadásának napjától alkalmazandó,

⁴ HL L 311., 2002.11.14., 3. o.

⁵ HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

⁶ A Tanács 1311/2013/EU, Euratom rendelete (2013. december 2.) a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 347., 2013.12.20., 884. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió 2019-es pénzügyi évre vonatkozó általános költségvetésének keretein belül az Európai Unió Szolidaritási Alapjából az alábbi összegek igénybevételére kerül sor kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában:

- a) 8 192 300 EUR nyújtandó Románia részére;
- b) 277 204 595 EUR nyújtandó Olaszország részére;
- c) 8 154 899 EUR nyújtandó Ausztria részére.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a határozatot ... [az elfogadás dátuma]**-tól/-től kell alkalmazni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről

a Tanács részéről